

PLAY THE *FUTURE*

INFORMAČNO-METODICKÁ PRÍRUČKA O REALIZOVANOM PROJEKTE

OBSAH

PROJEKT PLAY THE FUTURE - ČO TO JE	3
KONTEXT A VÝCHODISKÁ PROJEKTU	4
METODIKA PROJEKTU	5
METÓDA TVORIVEJ DRAMATIKY V PRÁCI S MLÁDEŽOU A NEFORMÁLNO M VZDELÁVANÍ	9
PRÍKLADY AKTIVÍT POUŽITÝCH V PRÁCI S MLÁDEŽOU V RÁMCI PROJEKTU PLAY THE FUTURE	12
AKTIVITY PROJEKTU	17
PROJEKT PLAY THE FUTURE V ČÍSLACH	20
INKLUZÍVNY ASPEKT PROJEKTU	21
ZHRNUTIE VÝSTUPOV EVALUÁCIE PROJEKTU	23
ODPORÚČANIA PRE BUDÚCU ORGANIZÁCIU PODOBNÝCH PROJEKTOV	29
PARTNERI PROJEKTU	31
ERASMUS+ PRE MLÁDEŽ	33

PROJEKT PLAY THE FUTURE – ČO TO JE?

Projekt **PLAY THE FUTURE** vznikol ako inovatívna iniciatíva, ktorá bola zameraná na systematickú prácu s mládežou prostredníctvom využívania tvorivých dramatických postupov. Cieľom projektu bolo rozvíjať občianske kompetencie a kritické myslenie mladých ľudí, pričom dôraz sa kládol na neformálne vzdelávanie, ktoré prebiehalo v kreatívnom a inkluzívnom prostredí. Projekt bol implementovaný v období od 1.9.2023 do 30.9.2024.

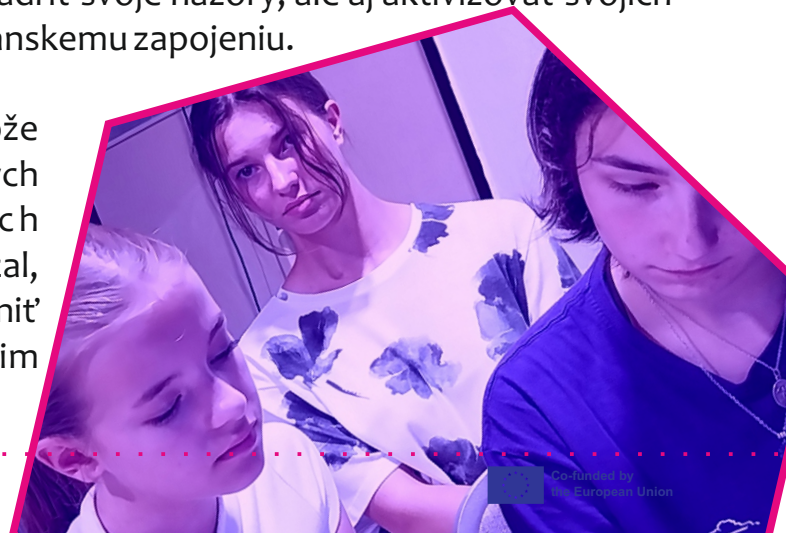
Hlavným cieľom projektu bolo využiť dramatické umenie ako nástroj na prehĺbovanie občianskej angažovanosti a zvyšovanie povedomia o dôležitých spoločenských témach medzi mládežou vo veku 13-30 rokov. Tento cieľ sme sa snažili dosiahnuť prostredníctvom rozmanitých aktivít, ktoré zahŕňali workshopy, diskusie, tvorbu divadelných inscenácií a medzinárodné stretnutia mladých ľudí.

Projekt bol realizovaný v spolupráci dvoch organizácií: slovenským Občianskym združením ROSART a českým Divadelným spolkem Kroměříž. Spoločnou prácou sa partneri snažili prepojiť rôzne prístupy a skúsenosti z oblasti divadelnej tvorby a práce s mládežou, pričom využívali divadlo ako prostriedok na vyjadrenie aktuálnych problémov a výziev, ktorým čelia mladí ľudia v oboch krajinách.

Kľúčové témy projektu zahŕňali environmentálne otázky, ľudské práva, toleranciu, medzikultúrny a medzigeneračný dialóg. V Ružomberku sa mladí ľudia zameriavali na problematiku ochrany životného prostredia, konkrétne na otázky súvisiace so znečistením ovzdušia, vodných tokov a spodných vôd a hľadanie riešení, ktoré boli v súlade s miestnou komunitou a ekofilozofiou. V Kroměříži sa mladí ľudia venovali otázkam ľudských práv a tolerancie, pričom sa inšpirovali aj historickým kontextom mesta, ktoré bolo významne poznačené udalosťami holokaustu.

Projekt Play the Future nebol len o divadle, ale predovšetkým o vytváraní priestoru, kde mohli mladí ľudia rozvíjať svoje zručnosti, prehĺbovať vedomosti, formovať si názory podložené argumentmi a stimulovať tvorivosť. Prostredníctvom divadelných inscenácií, ktoré sami vytvorili, mali možnosť nielen vyjadriť svoje názory, ale aj aktivizovať svojich rovesníkov a širšiu komunitu k diskusii a občianskemu zapojeniu.

Tento projekt je príkladom toho, ako môže kultúra a umenie pozitívne ovplyvniť mladých ľudí a prispieť k riešeniu dôležitých spoločenských otázok. **Play the Future** ukázal, že mladí ľudia majú veľký potenciál premeniť svoje myšlienky na konkrétne činy, ak im poskytneme správne nástroje a príležitosti.

KONTEXT A VÝCHODISKÁ PROJEKTU

Projekt Play the Future vznikol ako odpoveď na potrebu systematickej práce s mladými ľuďmi, ktorá by im umožnila rozvíjať občianske kompetencie a kritické myslenie prostredníctvom neformálneho vzdelávania. Iniciatíva bola výsledkom dlhodobej spolupráce medzi dvoma partnerskými organizáciami – slovenským Občianskym združením RosArt, ktoré zriaďuje **Divadlo RosArt** a českým **Divadelným spolkom Kroměříž**, ktoré sa rozhodli spojiť svoje sily a zamerať sa na tému angažovanosti mladých ľudí v spoločenských otázkach.

Projekt reagoval na identifikovanú potrebu zapojiť mladých ľudí do spoločenských a občianskych aktivít, ktoré by im umožnili vyjadriť svoje názory a hľadať riešenia pre problémy, ktoré ich trápia. V Ružomberku bola táto potreba obzvlášť výrazná vzhľadom na **dlhodobé environmentálne problémy** mesta, ktoré sa stalo jedným z najznečistenejších miest na Slovensku. Mladí ľudia v tomto regióne prejavili záujem hlbšie preskúmať otázky ochrany životného prostredia a hľadať riešenia, ktoré by kombinovali ekonomické a ekologické potreby miestnej komunity.

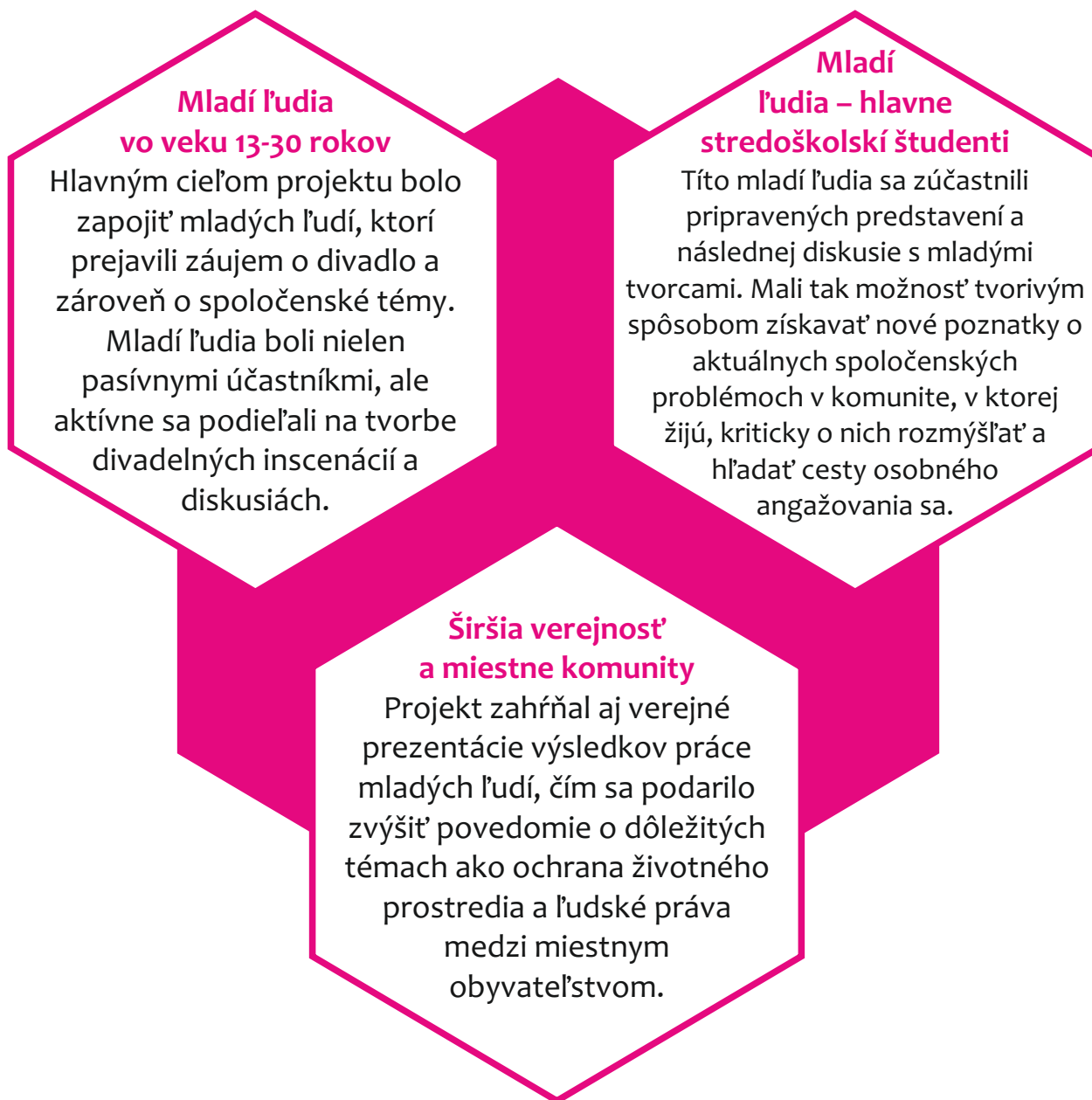
V Kroměříži bola kľúčovou témou otázka **tolerancie a ľudských práv**. Mesto, ktoré bolo historicky poznačené udalosťami holokaustu, sa stalo prirodzeným prostredím pre diskusiu o rôznorodosti, tolerancii a ochrane ľudských práv. Mladí ľudia v Kroměříži sa zaujímali o možnosti, ako tieto otázky reflektovať prostredníctvom divadla a umenia.

Partnerské organizácie RosArt a Divadelný spolek Kroměříž mali už pred realizáciou projektu **Play the Future** skúsenosti so vzájomnou spoluprácou. V minulosti spolupracovali na rôznych kultúrnych aktivitách a výmenách, avšak projekt Play the Future bol prvým, ktorý sa systematicky zameriaval na prácu s mládežou. Táto spolupráca umožnila spojiť odborné kapacity oboch organizácií a vytvoriť priestor pre výmenu skúseností a spoločný umelecký rast.

Silnou stránkou spolupráce bola rôznorodosť prístupov – zatiaľ čo Divadelný spolek Kroměříž sa mohol oprieť o viac než 170 rokov tradície ochotníckeho divadla a bohaté skúsenosti s komunitnými aktivitami, ROSART prispel progresívnymi metódami a kreatívnym prístupom, ktorý sa osvedčil pri práci s mladými ľuďmi. Spoločným cieľom oboch organizácií bolo vytvoriť inkluzívne prostredie, ktoré by umožnilo mladým ľuďom rozvíjať sa a aktívne sa zapájať do riešenia spoločenských výziev.

HLAVNÉ CIEĽOVÉ SKUPINY PROJEKTU

METODIKA PROJEKTU

Metodika projektu Play the Future bola navrhnutá tak, aby efektívne zapojila mladých ľudí do procesu neformálneho vzdelávania prostredníctvom tvorivých dramatických postupov. Hlavným cieľom bolo podporiť rozvoj občianskych kompetencií, kritického myslenia a aktívneho zapojenia mladých ľudí do riešenia spoločenských výziev, pričom sa kládol dôraz na participatívny prístup a inklúziu.

Projekt Play the Future bol postavený na jasne definovaných cieľoch, ktoré boli formulované podľa metodiky SMART (špecifické, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné a časovo ohraničené). Tieto ciele zabezpečili, že jednotlivé aktivity projektu boli navrhnuté a realizované s jasným zameraním na dosiahnutie konkrétnych výsledkov:

SMART CIELE PROJEKTU

ŠPECIFICKÉ CIELE

Projekt sa sústredil na prácu s mladými ľuďmi vo veku 13-30 rokov, pričom ťažiskom boli stredoškolači.

Ciele boli zamerané na rozvoj občianskeho povedomia a zručností, ako aj na konkrétne témy, ako ochrana životného prostredia a ľudské práva.

MERATEĽNÉ CIELE

Projekt zahrňoval konkrétne výstupy, ako napríklad počet realizovaných workshopov, vytvorenie divadelných inscenácií a organizáciu medzinárodných stretnutí.

DOSIAHNUTEL'NÉ CIELE

Každý cieľ bol nastavený tak, aby bol dosiahnuteľný v rámci časového harmonogramu a s dostupnými zdrojmi.

RELEVANTNÉ CIELE

Ciele boli v súlade s potrebami cieľových skupín a zameriavali sa na riešenie reálnych problémov, ktoré mladých ľudí zaujímali a ovplyvňovali ich každodenný život.

ČASOVO**OHRANIČENÉ CIELE**

Projekt bol navrhnutý s jasným časovým plánom, ktorý zahŕňal jednotlivé fázy realizácie aktivít – ťažiskové obdobie realizácie projektu a priamej práce s mladými ľuďmi bolo 1.10.2023 – 30.6.2024.

HLAVNÝ CIEĽ PROJEKTU

Začať systematicky pracovať s mladými ľuďmi a rozvíjať ich občianske kompetencie a kritické myslenie s využitím postupov tvorivej dramatiky ako inovatívneho prvku v práci s mládežou a efektívneho nástroja neformálneho vzdelávania.

ČIASTKOVÉ CIELE PROJEKTU

1

Zrealizovať **1 workshop** pre partnerov projektu na tému budovania odbornej kapacity pre prácu s mládežou.

2

Prehliť poznanie mladých ľudí vo veku **13-30 rokov** o lokálnych témach (SK – **environmentálne problémy**, CZ – **ľudské práva, tolerancia**) a na základe toho spoločne s mladými ľuďmi vytvoriť **2** dramatické texty ako východisko pre **2** divadelné inscenácie.

3

Naštudovať **2** divadelné **inscenácie** s účasťou **24 mladých ľudí** (12 SK, 12 CZ), ktorí sa zapoja do všetkých inscenačných zložiek a rozvinú svoje soft-skills a praktické zručnosti.

4

Zrealizovať **premiéru** a po **3 reprízy** predstavení pre stredoškolákov (70 SK, 120 CZ) a po jednej repríze pre verejnosť, spojené s diskusiami s tvorcami, na podporu aktívneho občianstva.

5

Zrealizovať **2 medzinárodné výmeny** na podporu medzikultúrneho dialógu, vrátane workshopu o Youthpass (SK) a hereckého workshopu (CZ) s výstupom vo forme spoločného scénického diela.

6

Vytvoriť **1** informačno-metodickú **príručku**, ktorá zhrnie skúsenosti a príklady dobrej praxe v práci s mládežou a podporí využívanie dramatického umenia vo vzdelávaní.

Jedným z kľúčových prvkov metodológie projektu bol **participatívny prístup**. Mladí ľudia neboli len pasívnymi účastníkmi, ale aktívne sa podieľali na všetkých fázach projektu – od plánovania a rozhodovania až po realizáciu a hodnotenie výsledkov. Tento prístup podporoval ich zodpovednosť, kreativitu a osobný rast.

Participatívny prístup sa prejavil aj v tom, že mladí ľudia mali možnosť sami identifikovať témy, ktoré sú pre nich dôležité. V Ružomberku sa zamerali na problematiku životného prostredia a znečistenia ovzdušia, zatiaľ čo v Kroměříži sa sústredili na otázky ľudských práv a tolerancie.

Metodika projektu stála na využívaní tvorivých dramatických postupov ako hlavného nástroja neformálneho vzdelávania. Tieto postupy umožnili mladým ľuďom vyjadrovať svoje myšlienky a pocity prostredníctvom divadla a umeleckých prostriedkov. Dramatické postupy sa ukázali ako účinný nástroj na podporu rozvoja kritického myslenia, spolupráce a sebavyjadrenia.

Konkrétne aktivity zahŕňali:

- **Workshopy:** Mladí ľudia sa zúčastnili workshopov zameraných na dramatické umenie, ktoré zahŕňali prácu na textoch, scénografii, herectve a réžii. Workshopy tiež zahŕňali diskusie s odborníkmi na témy ako ochrana životného prostredia a ľudské práva.
- **Tvorba divadelných inscenácií:** Mladí ľudia vytvorili vlastné divadelné inscenácie, ktoré reflektovali ich skúsenosti a názory na vybrané témy. Tieto inscenácie boli neskôr predstavené verejnosti a slúžili ako platforma na otvorenie diskusií o dôležitých spoločenských otázkach.
- **Rovesnícke vzdelávanie:** Počas projektu sa kládol dôraz na rovesnícke vzdelávanie, kde mladí ľudia odovzdávali svoje skúsenosti a poznatky svojim rovesníkom, čím sa podporovala vzájomná výmena poznatkov a zručností.

Projekt zahŕňal aj spoluprácu s odborníkmi a miestnymi stakeholdermi, ktorí poskytovali mladým ľuďom dôležité informácie a konzultácie v témach, ktoré boli pre nich kľúčové. V Ružomberku to boli napríklad zástupcovia členovia mestského zastupiteľstva, enviroaktivisti a odborníci na environmentalistiku z podnikateľského prostredia, v Kroměříži odborníci na ľudské práva a historici. Tieto stretnutia pomohli mladým ľuďom prehĺbiť ich pochopenie tém a priniesť do diskusií odborný pohľad.

Súčasťou metodiky projektu bola aj medzinárodná dimenzia, ktorá umožnila mladým ľuďom z Ružomberka a Kroměříža vzájomne sa stretávať a spolupracovať. Medzinárodné stretnutia poskytli priestor pre výmenu skúseností, rozšírenie obzorov a prehĺbovanie medzikultúrneho dialógu. Okrem umeleckej spolupráce sa mladí ľudia zúčastnili aj workshopov zameraných na budovanie občianskych kompetencií a rozvoj soft-skills.

Dôležitou súčasťou metodiky bola priebežná evaluácia a reflexia. Počas celého projektu boli mladí ľudia povzbudzovaní k tomu, aby reflektovali svoje skúsenosti, učili sa z chýb a zlepšovali svoje zručnosti. Záverečná fáza projektu zahŕňala hodnotenie dosiahnutých výsledkov a spätnú väzbu od účastníkov, čo umožnilo identifikovať silné stránky projektu a príležitosti na zlepšenie do budúcnosti.

Týmto spôsobom metodika projektu Play the Future zabezpečila, že mladí ľudia nielen získali nové zručnosti a vedomosti, ale tiež aktívne prispeli k riešeniu problémov, ktoré ich ovplyvňovali, a tým podporili svoj osobnostný a občiansky rozvoj.

METÓDA TVORIVEJ DRAMATIKY V PRÁCI S MLÁDEŽOU A NEFORMÁLNO M VZDELÁVANÍ

Tvorivá dramatika je **inovatívna metóda**, ktorá využíva prvky dramatického umenia na rozvoj osobnosti, sociálnych zručností a kritického myslenia. V kontexte práce s mládežou a neformálneho vzdelávania ide o nástroj, ktorý pomáha mladým ľuďom nielen lepšie pochopiť seba a svoje okolie, ale aj rozvíjať svoje schopnosti v spolupráci a komunikácii.

Jedným z kľúčových aspektov tvorivej dramatiky je jej zameranie na zážitkové učenie. Prostredníctvom dramatických hier, improvizácií a rolových hier sa mladí ľudia učia riešiť konflikty, komunikovať efektívne a pracovať v tíme. Tieto aktivity vytvárajú bezpečné prostredie, kde môžu experimentovať, robiť chyby a učiť sa z nich, čo je dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja.

V neformálnom vzdelávaní tvorivá dramatika podporuje aktívne zapojenie účastníkov a rozvoj takzvaných soft-skills, ako sú kritické myslenie, empatia a schopnosť pracovať s rôznorodými skupinami. Tvorivá dramatika taktiež umožňuje účastníkom reflektovať na sociálne a kultúrne témy, ako sú rovnosť, tolerancia a občianska angažovanosť, čo sú dôležité prvky výchovy k aktívnemu občianstvu.

Metódy tvorivej dramatiky sa často využívajú aj pri práci s literárnymi textami alebo inými umeleckými dielami, čím podporujú hlbšie porozumenie kultúrnych hodnôt a výrazov. Práca s dramatickými textami, improvizácie a diskusie o postavách a ich motiváciách umožňujú mladým ľuďom rozvíjať svoje kritické a analytické schopnosti, čo ich pripravuje na aktívne a informované zapájanie sa do spoločnosti.

Tvorivá dramatika tak prináša významné benefity v práci s mládežou, nielen z hľadiska rozvoja individuálnych zručností, ale aj z pohľadu podpory inklúzie a rozmanitosti v spoločnosti.

Tvorivá dramatika je efektívnou metódou v práci s mládežou a v neformálnom vzdelávaní, kde kombinuje prvky divadla s cieľmi rozvoja osobnosti, sociálnych zručností a kritického myslenia. Hlavné zásady a metódy tvorivej dramatiky zahŕňajú:

- **Zážitkové učenie:** táto metóda je postavená na princípe, že mladí ľudia sa najlepšie učia prostredníctvom vlastnej skúsenosti. V dramatických aktivitách, ako sú rolové hry, improvizácie a tvorba scén, účastníci prežívajú rôzne situácie a učia sa z nich, čo im umožňuje získať praktické zručnosti v bezpečnom prostredí.
- **Improvizácia a spontánnosť:** improvizácia je jednou z kľúčových metód tvorivej dramatiky, ktorá podporuje kreatívne myslenie a rýchlu reakciu na neočakávané situácie. Prostredníctvom improvizácie sa mladí ľudia učia riešiť problémy, komunikovať a spolupracovať v tíme.
- **Spolupráca a tímová práca:** tvorivá dramatika kladie veľký dôraz na tímovú spoluprácu. Účastníci pracujú spoločne na vytváraní textov divadelných hier a následne na tvorbe ich inscenácií, čo posilňuje ich schopnosť kooperácie, empatie a rešpektu voči názorom iných.
- **Reflexia a diskusia:** po dramatických aktivitách nasleduje reflexia, kde účastníci diskutujú o svojich skúsenostiach, pocitoch a získaných poznatkoch. Táto časť procesu je dôležitá pre hlbšie pochopenie tém a rozvoj kritického myslenia.
- **Interdisciplinárny prístup:** tvorivá dramatika často prepojuje rôzne disciplíny – literatúru, históriu, prírodné a humanitné vedy, výskum a ďalšie. Tento prístup umožňuje mladým ľuďom lepšie porozumieť rôznym aspektom sveta a uplatniť dramatické postupy v širšom kontexte.
- **Sociálna inklúzia:** dramatické aktivity podporujú inklúziu tým, že dávajú priestor na vyjadrenie rôznym skupinám mládeže, vrátane tých zo znevýhodnených prostredí. Umožňujú mladým ľuďom zdieľať svoje príbehy a prekonávať spoločenské bariéry.

Tieto zásady a metódy tvorivej dramatiky robia z nej silný nástroj na podporu osobného rozvoja, sociálnych zručností a občianskej angažovanosti mladých ľudí. **Tvorivá dramatika teda nie je len o tvorbe divadelných inscenácií, ale o komplexnom rozvoji účastníkov a ich príprave na aktívne zapojenie sa do spoločnosti.**

Tvorivá dramatika je účinným nástrojom na podporu aktívneho občianstva mladých ľudí, pretože umožňuje prepojiť zážitkové učenie s reflexiou o aktuálnych spoločenských problémoch. Táto metóda umožňuje mladým ľuďom nielen analyzovať, ale aj aktívne sa zapájať do diskusií o témach, ako sú ľudské práva, ekologické výzvy či sociálna spravodlivosť.

V rámci tvorivej dramatiky môžu mladí ľudia prostredníctvom dramatických hier a improvizácií skúmať rôzne perspektívy a hľadať riešenia na problémy, s ktorými sa stretávajú v spoločnosti. Napríklad, keď sa pracuje s témou environmentálnych problémov, účastníci môžu rozvíjať herecké etudy, ktoré reflektujú ich pohľad na ekologické výzvy v ich komunite, čo ich vedie k hlbšiemu pochopeniu problému z rôznych uhlov pohľadov a motivuje ich k aktivizmu.

Okrem toho, tvorivá dramatika podporuje občianske kompetencie tým, že učí mladých ľudí vyjadrovať svoje názory a počúvať názory ostatných, čo je kľúčové pre participatívne občianstvo. Prostredníctvom dramatických cvičení a diskusií sa mladí ľudia učia formulovať svoje myšlienky a argumenty, čo im umožňuje aktívne sa zapájať do verejných diskusií a obhajovať svoje postoje v rôznych spoločenských kontextoch.

Metóda tvorivej dramatiky tak podporuje nielen individuálny rozvoj mladých ľudí, ale aj ich schopnosť stať sa angažovanými a aktívnymi občanmi, ktorí sú pripravení prispievať k pozitívnym zmenám v spoločnosti. Týmto spôsobom **tvorivá dramatika slúži ako most medzi umeleckým sebavyjadrením a praktickým občianskym zapojením.**

POUŽITÉ INFORMAČNÉ ZDROJE

- Kollárová, D., & Fenyvesiová, L. (2013). Tvorivá dramatika v príprave budúcich pedagógov. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika, 8, 73-84.
Dostupné na: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-b320a28c-4a1f-4b52-bf16-11c59fa596aa>
- Eduworld.sk (2023). Ako využiť metódy tvorivej dramatiky pri práci s textom?
Dostupné na: <https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/7597/ako-vyuzit-metody-tvorivej-dramatiky-pri-praci-s-textom>
- HESL Ireland (2023). Social Theatre for the Active Generation in the EU.
Dostupné na: <https://hesl.eu/social-theatre-for-the-active-generation-in-the-eu/>
- Youth Mobility On Theatre and EU Elections in Greece | Erasmus+ ON S.T.A.G.E. Project (2023).
Dostupné na: <https://hesl.eu/youth-mobility-on-theatre-and-eu-elections-in-greece-erasmus-on-s-t-a-g-e-project/>

PRÍKLADY *AKTIVÍT* POUŽITÝCH
V PRÁCI *S MLÁDEŽOU*
V RÁMCI PROJEKTU
PLAY THE *FUTURE*

Názov aktivity

1.1 DLHÉ VÝDYCHY 1.2 DYCHOVÁ VLNA 1.3 DYCHOVÉ ZVUKY 1.4 DYCHOVÉ CVIČENIA S RIEKANKAMI

Cieľ

Posilnenie svalov dýchacieho aparátu, udržanie plynulého toku dychu bez prerušenia, uvoľnenie napätia a podpora slobodnejšieho dýchania. Touto aktivitou cvičíme aj pozornosť a sústredenosť.

Priebeh

1.1 Účastníci dýchajú hlboko nosom, udržujú dych a potom pomaly vydychujú ústami.

1.2 Účastníci stoja v kruhu a vytvárajú dychovú vlnu, kde jeden začína pomalým nádychom, ktorý sa postupne prenáša na ostatných.

1.3 Účastníci ležia na chrbte a uvoľňujú telo. Pri výdychu vytvárajú rôzne zvuky (napr. hlasité vzdychy, zvuky predmetov, zvierat).

1.4 Účastníci hovoria jednoduché riekanky tak, aby im vydržal dych, aby vyslovovali dostatočne dôrazne, v rôznych intonáciách.

Príklady

Ako jednoduché oznámenie - U potoka roste kvítí, říkají mu petrklíč, na koho to slovo padne, ten musí jít z kola pryč.

Výhražne - Ententyky, dva špalíky, čert vyletěl z električky, bez klobouku, bos, narazil si nos.

Zmena nálady - Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, cos to, Janku, cos to sněd? Brambory vařený, byly málo maštěný.

Gradácia sily hlasu - Desatero šlo, chytilo se devatera, devatero osmera, osmero sedmera, sedmero šesteru, šesteru patera, patero čtverma, čtvermo trojima, trojimo dvojima, dvojimo jednera, jedneru babky, babka řípký: trhaly, trhaly – řípká se přetrhla, babka se převrhla a všichni se svalili na jednu hromadu.

Otázky na reflexiu nad tým, čo sme sa naučili

Uvedomil/a si si svoj dych? Čo urobíš pre lepšie hospodárenie s dychom?

Objavil sa u teba neprírodzene hlučný alebo ostrý nádych na začiatku viet, zaškrtenie hlasu?

Všímaj si, kde dochádza k zmene rytmu. Ak ti dych nevystačí na celú riekanku, skús nájsť správne miesto na prichytenie dychu alebo celý nádych.

Použitá literatúra

- BUDÍNSKÁ, Hana. Hry pre šest' zmyslov. Kartotéka pre bábkarov i nebábkarov, ktorí sa vedú hrať s deťmi. 8. vyd. Praha: NIPOS-ARTAMA, 2012.
- MACHKOVÁ, Eva. Metodika dramatickej výchovy. Zásobník dramatických hier a improvizácií. 12. vyd. Praha: NIPOS-ARTAMA, 2011.

Názov aktivity

ANTISEMITIZMUS

Cieľ

Výklad pojmu „antisemitizmus“.

Pomôcky/materiál

Divadelné hry: Hadar Galron / Mikve / Barevné sny

Priebeh

Antisemitizmus je termín, ktorý označuje nenávisť, diskrimináciu alebo nepriateľské postoje voči židovskému národu alebo jednotlivcom na základe ich pôvodu, viery alebo kultúry.

Spoločná diskusia o antisemitizme

Čo to je? Antisemitizmus je nepriateľský postoj alebo konanie voči židovským ľuďom len preto, že sú židia.

Ako sa to prejavuje? Môže zahŕňať nenávistné prejavy, diskrimináciu alebo dokonca násilie namierené proti židovským jednotlivcom alebo komunitám.

Prečo je to problém? Je to problém, pretože podporuje nenávisť a nerovnosť, čo narušuje spoločnosť a bráni ľuďom žiť v mieri a bezpečí bez ohľadu na ich pôvod alebo vieru.

Praktické cvičenie

Cieľ: Preskúmať stereotypy a ich vplyv na antisemitizmus.

Postup: Účastníci dostanú úlohu predstaviť si, že sú novinárom, ktorý má napísať článok o židovskej komunite. Predstavia si, aké stereotypy a mýty by mohli v článku použiť a ako by to ovplyvnilo verejné vnímanie. Po napísaní krátkeho článku nasleduje diskusia.

Diskusia: Reflexia o tom, ako stereotypy a mýty prispievajú k antisemitizmu, ako ich môžeme rozpoznať a aké alternatívne spôsoby informovania verejnosti sú vhodné.

Použitá literatúra

- Deborah E. Lipstadt:
Antisemitizmus: tu a teraz

Názov aktivity

NE/PRIATEĽ ĽUDU?

Pomôcky/materiál

Knihy - Henrik Ibsen: Nepriateľ ľudu / P. Pavlac: Zbytočný dramaturg, alebo, Ako obhájiť svoju profesiu

Aktivita 1: Ibsenov Nepriateľ ľudu k nám hovorí!

Ciel: Oboznámiť sa s textom Henrika Ibsena Nepriateľ ľudu (1882), ktorý sa venuje téme ekológie.

Priebeh

- Uvedenie do problematiky a zdôvodnenie výberu textu.
- Základné informácie o autorovi a texte, kontext vzniku a pod.
- Spoločné čítanie hry – rozdelenie úloh pre jednotlivé postavy.

Otázky na reflexiu

- Kto bol H. Ibsen?
- O čom je hra Nepriateľ ľudu?
- Akým témam sa venuje?
- Čo v tejto divadelnej hre ne/funguje?

Aktivita 2: O čom je Nepriateľ ľudu a čo mi chce povedať?

Ciel: Analyzovať text divadelnej hry ako potenciálny inšpiračný zdroj a identifikovať potenciálne dramatické postupy pre písanie a inscenovanie témy ekológie spojenej s občianskym aktivizmom v napojení na individuálne problémy jednotlivcov – konkrétne mladých ľudí.

Priebeh

- S použitím publikácie P. Pavlaca: Zbytočný dramaturg, alebo, Ako obhájiť svoju profesiu, klásť si otázky o prečítanom z hľadiska dramaturgie (priblíženie profesie dramaturga a jeho úloh v tvorivom procese).
- Spoločné pomenovanie tém, ktoré hra spracováva – celospoločenské aj individuálne témy jednotlivca.
- Analyzovať ako je hra napísaná z hľadiska formy, práce s postavou, časom, vzťahmi, súvzťažnosťami a pod. ako potenciálny inšpiračný zdroj pre vlastné písanie hry pre projekt Play the future.
- Diskusia o prečítanom texte v napojení na súčasnosť, konkrétne problémy mladých ľudí a možnosti využitia dramatickej konštrukcie textu pre potreby nášho projektu

Otázky na reflexiu

- Čo by ma na našom budúcom texte ne/bavilo?
- Akou formou spracovať našu tému?

Aktivita 3: Aktivista = Ne/Priateľ ľudu?

Ciel: Identifikovať riziká a benefity spojené s občianskym aktivizmom a participáciou na veciach verejných – aktivista = ne/priateľ ľudu?

Priebeh

- Spoločné zodpovedanie otázok:
  - Kto je Dr. Stockmann (hlavná postava hry)?
  - Kto s ním spolupracuje a podporuje ho?
  - Ktoré postavy sú v názoroch nestále a prečo?
  - Ako fungujú v hre médiá? Kto ich ovláda a ako?
  - Prečo je Dr. Stockmann nepriateľ ľudu?
  - Aké je postavenie súčasných občianskych aktivistov? Čo ťa na nich fascinuje a čo irituje? Chcel by si byť aktivista? Alebo aspoň občiansky aktívny? Je to možné aj tam kde žiješ? V akých konkrétnych oblastiach? Prečo by si sa bál vystúpiť z radu? Myslíš, že na tvojom hlase záleží?
- Spoločná reflexia a hľadanie zaujímavých inšpirácií pre náš tvorivý proces vo fáze tvorby námetu.

Použitá literatúra

- Nepriateľ ľudu : Hra v piatich dejstvách / Henrik Ibsen ; L. Obuch. - Bratislava : LITA, 1988. - 62 s.
- Zbytočný dramaturg, alebo, Ako obhájit' svoju profesiu : (metodika pre pochybujúcich) / Pavlac, Peter, 1976- s. 113. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, Filozofická fakulta, Ústav literárnej a umeleckej komunikácie, 2013. ISBN: 9788055803302

AKTIVITY PROJEKTU

Projekt Play the Future bol postavený na sérii prepracovaných aktivít, ktoré postupne viedli mladých ľudí k dosiahnutiu cieľov projektu. Hlavné aktivity boli zamerané na priame zapojenie mladých ľudí do tvorivého procesu, vzdelávania, diskusií s odborníkmi a spolupráce na medzinárodnej úrovni. V tejto kapitole sú opísané kľúčové aktivity, ktoré boli realizované v rámci projektu.

1

Nábor a formovanie tvorivého tímu

Projekt začal náborovými a informačnými aktivitami, ktoré mali za cieľ pritiahnúť mladých ľudí z Ružomberka a Kroměříža k aktívnej účasti na projekte. Tieto aktivity zahŕňali:

- **Propagácia projektu:** prostredníctvom sociálnych sietí, osobných kontaktov so strednými školami a miestnymi komunitami boli šírené informácie o projekte. Cieľom bolo osloviť mladých ľudí vo veku 13-30 rokov, ktorí prejavili záujem o divadlo, tvorivú prácu a spoločenské otázky.
- **Informačné stretnutia:** zorganizovali sme úvodné stretnutia, ktoré poskytli podrobné informácie o projekte a možnostiach zapojenia sa. Tieto stretnutia boli organizované nielen osobne, ale aj online, aby sa zabezpečila dostupnosť pre čo najširší okruh mladých ľudí.
- **Výber finálnej skupiny:** na základe prejavenej záujmu a motivácie bola vytvorená skupina 12 mladých ľudí v každom meste (Ružomberok a Kroměříž), ktorí sa stali súčasťou tvorivého tímu projektu. Práca v skupine sa riadila mottom: „Slobodne príd’ – slobodne odíď!“. To v praxi znamenalo, že mladí ľudia mohli do projektu slobodne vstúpiť a z akýchkoľvek dôvodov z neho aj vystúpiť. Tým sa zabezpečilo, že na projekte participovali mladí ľudia, ktorí boli pre tímovú a tvorivú prácu dostatočne otvorení, zodpovední, ohľaduplní, so vzájomným rešpektom a veľkou chuťou pustiť sa do tvorivého dobrodružstva.

2

Pravidelné stretnutia a workshopy

Po vytvorení tvorivého tímu sa začali pravidelné stretnutia a workshopy, ktoré boli zamerané na rozvoj tvorivých zručností a prípravu divadelných inscenácií. Tieto aktivity zahŕňovali:

- **Tvorivé workshopy:** mladí ľudia sa zúčastnili workshopov, ktoré im poskytli praktické zručnosti v oblastiach ako herectvo, réžia, scénografia, kostýmový dizajn, hudobná produkcia a vizuálne umenie. Tieto workshopy viedli skúsení lektori a odborníci z oblasti divadelného umenia.
- **Diskusie s odborníkmi:** do projektu boli zapojení aj odborníci z rôznych oblastí, ktorí poskytli mladým ľuďom hlbšie poznatky o témach, ktorým sa projekt venoval. V Ružomberku to boli odborníci na životné prostredie a enviro-aktivisti, v Kroměříži odborníci na ľudské práva a historici. Tieto diskusie pomohli mladým ľuďom získať komplexný pohľad na riešené problémy.

- **Príprava divadelného scenára:** na základe získaných poznatkov a diskusií s odborníkmi začali mladí ľudia pracovať na tvorbe vlastných divadelných scenárov, ktoré reflektovali témy ochrany životného prostredia v Ružomberku a ľudských práv v Kroměříži. Tento proces bol vedený profesionálnymi dramaturgmi a režisérmi.

3

Tvorba a realizácia divadelných inscenácií

Jednou z hlavných aktivít projektu bolo vytvorenie a uvedenie divadelných inscenácií, ktoré boli výsledkom spoločnej práce mladých ľudí. Táto fáza zahŕňala:

- **Skúšky a príprava inscenácií:** mladí ľudia absolvovali sériu skúšok, počas ktorých sa podieľali na všetkých aspektoch prípravy divadelného predstavenia – od scenára až po finálnu produkciu. Skúšky zahŕňali prácu na hereckých výkonoch, scénografii, kostýmovej výprave, osvetlení, hudbe, videoarte.
- **Premiéry a reprízy:** v oboch mestách (Ružomberok a Kroměříž) boli predstavené divadelné inscenácie, ktoré boli vytvorené mladými ľuďmi. Tieto predstavenia boli určené nielen pre ich rovesníkov, ale aj pre širšiu verejnosť. Po predstaveniach nasledovali diskusie, počas ktorých sa diváci mohli zapojiť do debaty o prezentovaných témach.

4

Rovesnícke vzdelávanie

Dôležitým prvkom projektu bolo rovesnícke vzdelávanie, ktoré umožnilo mladým ľuďom šíriť získané vedomosti a skúsenosti medzi svojimi rovesníkmi. Táto aktivita zahŕňala:

- **Prezentácie divadelných hier pre stredoškóľakov:** mladí ľudia z tvorivého tímu odohrali pripravené divadelné predstavenia pre stredné školy vo svojich mestách, kde prezentovali výsledky svojej práce.
- **Diskusie a workshopy:** po predstaveniach nasledovali interaktívne diskusie, ktoré umožnili ostatným študentom zapojiť sa do reflexie a zdieľať svoje názory na témy ako životné prostredie a ľudské práva. Zároveň ich povzbudzovali k vlastnej občianskej angažovanosti v miestnej komunite.

5

Medzinárodné stretnutia

Projekt zahŕňal aj dve medzinárodné stretnutia, ktoré poskytli priestor pre vzájomné obohacovanie a spoluprácu medzi mladými ľuďmi zo Slovenska a Česka. Tieto stretnutia zahŕňali:

- **Medzinárodné výmeny:** mladí ľudia mali možnosť cestovať do partnerského mesta, kde sa stretli so svojimi rovesníkmi, vymieňali si skúsenosti a spolupracovali na spoločných divadelných projektoch.
- **Workshopy a tvorivé dielne:** počas medzinárodných stretnutí sa uskutočnili workshopy zamerané na budovanie medzikultúrnych zručností, spoluprácu a vzájomné učenie, ako aj na rozvoj divadelnej práce a techník. Výsledkom týchto stretnutí bolo vzájomné interkultúrne učenie a krátka spoločná divadelná produkcia.

6

Záverečná evaluácia a príprava metodických materiálov

Na záver projektu sa uskutočnila dôkladná evaluácia. Zároveň sme zachytili kľúčové body

a odporúčania realizácie projektu do tejto metodickéj príručky.

- **Spätná väzba od účastníkov:** mladí ľudia, ktorí sa zúčastnili projektu, poskytli spätnú väzbu na jednotlivé aktivity a celkový priebeh projektu, ako aj na to, čo sa prostredníctvom projektu naučili. Zároveň spätnú väzbu poskytli aj vedúci projektu a aktivít s mladými ľuďmi – pracovníci s mládežou. Táto spätná väzba bola využitá na identifikáciu silných a slabých stránok projektu ako aj ďalších rozvojových možností pre zlepšenie práce s mládežou, dizajnovanie a vedenie projektových aktivít pre lepší výsledok.
- **Príprava informačno-metodickej príručky:** na základe skúseností získaných počas projektu bola vytvorená táto informačno-metodická príručka, ktorá sumarizuje osvedčené postupy a odporúčania pre prácu s mladými ľuďmi prostredníctvom dramatických metód. Táto príručka je určená pre ďalšie organizácie a pracovníkov s mladými ľuďmi, ktorí by chceli implementovať podobné projekty.

7 Propagácia a šírenie výsledkov

Dôležitou aktivitou projektu bola aj propagácia a šírenie výsledkov medzi širšou verejnosťou a odbornou komunitou. Táto aktivita zahŕňala:

- **Online propagácia:** prostredníctvom sociálnych sietí a webových stránok partnerských organizácií boli šírené informácie o projekte, jeho aktivitách a dosiahnutých výsledkoch.
- **Publikácia a ďalšie prezentácie:** Výsledky projektu boli zhrnuté v tejto metodickéj príručke primárne určenej pre organizácie pracujúce s mladými ľuďmi. Poskytuje inšpiráciu a návod ako pracovať s mladými ľuďmi pri rozvoji aktívneho občianstva a kritického myslenia prostredníctvom divadelných techník a postupov. Zároveň ju plánujeme využiť pri propagácii projektu a nášho prístupu k práci s mládežou na rôznych podujatiach, konferenciách a školeniach venujúcich sa práci s mládežou a prístupom tvorivej dramatiky.

PROJEKT PLAY THE FUTURE V ČÍSLACH

Ukazovateľ	Slovensko	Česko	Spolu
Počet zapojených mladých ľudí do pravidelnej práce s mládežou	12	12	24
Počet stretnutí s mladými ľuďmi v rámci pravidelnej práce s mládežou	21	17	38
Počet diskusií s odborníkmi	2	2	4
Počet pracovníkov s mládežou zapojených do projektu	3	3	6
Počet divadelných predstavení s diskusiou pre stredoškolákov	5	4	9
Počet stredoškolákov, ktorí navštívili predstavenie s diskusiou	305	380	685
Počet stredných škôl zapojených do projektu	4	6	11
Počet predstavení pre verejnosť	4	2	6
Počet divákov na predstaveniach pre verejnosť 140 / 240	261	269	530
Počet vzdelávacích workshopov pre pracovníkov s mládežou	-	-	1
Počet medzinárodných vzdelávacích workshopov pre mladých ľudí	1	1	2
Počet spoločných medzinárodných divadelných predstavení	-	-	1
Počet stretnutí s odborníkmi pre mladých ľudí	2	2	4
Počet mediálnych výstupov na webe, sociálnych sieťach a v médiách	71	10	81
Počet medzinárodných stretnutí	1	1	2
Evaluačná správa	-	-	1
Informačno-metodická príručka	-	-	1
Počet odovzdaných YouthPassov	12	12	24

INKLUZÍVNY ASPEKT PROJEKTU

Projekt **Play the Future** sa zameriaval na podporu inklúzie a rozmanitosti v rôznych aspektoch svojej realizácie. Jedným z najvýraznejších inkluzívnych prvkov bolo zapojenie mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením, vrátane herca s Downovým syndrómom v Česku, ktorý sa podieľal na tvorbe a realizácii vytvorenej inscenácie s názvom **Kostka osudu**. Táto skúsenosť nielen obohatila samotný projekt, ale aj zvýšila citlivosť účastníkov voči ľuďom so zdravotným znevýhodnením, podporujúc tak akceptáciu a rešpekt voči rôznorodosti.

Ďalším inkluzívnym aspektom projektu bolo zapojenie dvoch mladých ľudí z Ukrajiny, ktorí aktuálne žijú v Ružomberku, do tvorivého procesu vzniku eko-detektívky **#PODPOKRIEVKOU**, na ktorej sa podieľali aj ako spolutvorcovia textu a herci. Nielenže sa prehĺbil interkultúrny aspekt projektu, ale najmä sa posilnilo zapojenie mladých ľudí z Ukrajiny, ktorí aktuálne žijú na Slovensku s majoritnou populáciou mladých ľudí. Spoločné aktivity poskytli priestor pre nadviazanie a prehĺbenie priateľstiev s domácim obyvateľstvom a tiež im poskytli priestor pre zmysluplné, aktívne a bezpečné prežívanie voľného času. Vytvoril sa tím rovnako naladených ľudí, ktorí spolu trávili čas aj mimo divadla – napríklad spoločnou návštevou prírodného kúpaliska na záver divadelnej sezóny (jún 2024).

Projekt sa tiež zameriaval na diverzitu účastníkov, pričom zapojil mladých ľudí z rôznych sociálnych a kultúrnych zázemí. Tento aspekt obohatil celý projekt o rôzne perspektívy a skúsenosti, čo prispelo k lepšiemu pochopeniu rozdielnych kultúrnych a sociálnych kontextov. Na predstavenie v rámci medzinárodnej časti projektu na Slovensku boli pozvaní mladí ľudia z Diagnostického centra v Ružomberku, vyrastajúci v náhradnej inštitucionálnej starostlivosti. Dotyk s projektom tak mali aj mnohí mladí Rómovia.

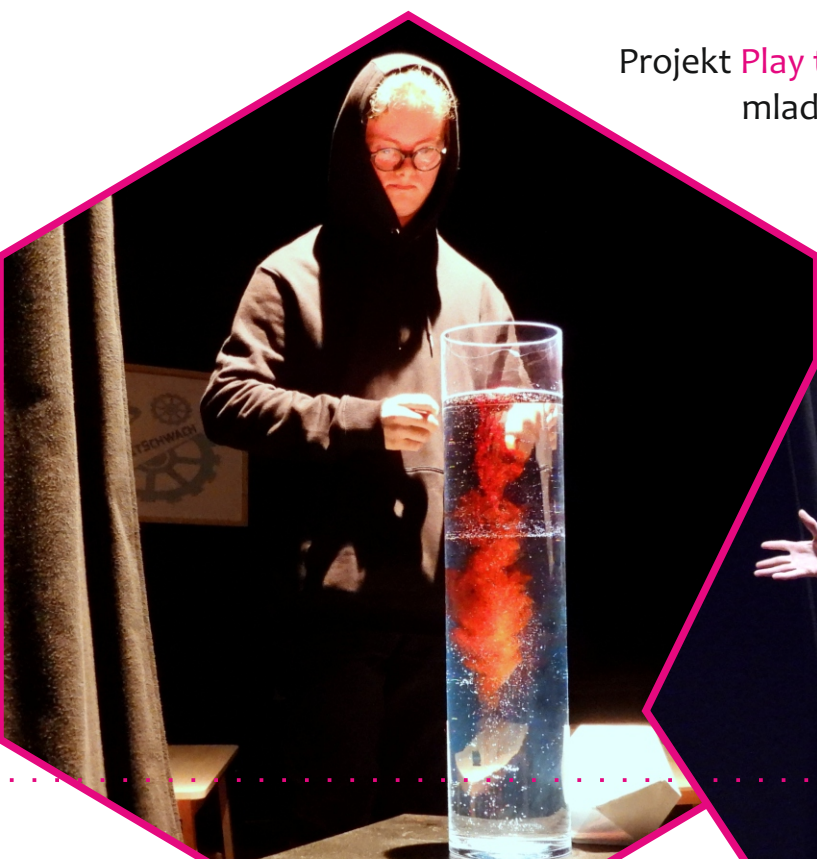
Diverzita účastníkov sa prejavila aj v medzinárodnom rozmere projektu, kde mladí ľudia zo Slovenska a Česka mali možnosť stretnúť sa, spolupracovať a zdieľať svoje skúsenosti, čo podporilo budovanie medzinárodných priateľstiev a vzájomného kultúrneho obohatenia.

Dôležitým inkluzívnym aspektom bola aj snaha o rovnosť prístupu. Účastníci mali možnosť slobodne sa zapojiť do projektu podľa svojho záujmu a možností, s pravidlom, že môžu prísť a odísť podľa svojich potrieb avšak tak, aby neohrozili spoločné finálne dielo. Tento flexibilný prístup zaručoval rovnosť prístupu pre všetkých, bez ohľadu na ich individuálne časové alebo priestorové obmedzenia, čo podporovalo inklúziu tých, ktorí mali napríklad študijné povinnosti alebo iné záväzky.

Ďalším dôležitým faktorom bol aspekt geografického znevýhodnenia. Mnohí mladí ľudia museli cestovať zo širšieho okolia do spádového mesta na skúšky a predstavenia, čo predstavovalo významnú logistickú výzvu. Tento faktor často viedol aj k tomu, že jeden z účastníkov musel projekt opustiť z praktických dôvodov, akým je nedostatok dopravy a následná výrazná časová náročnosť, ktorá presiahla mieru únosnosti vo vzťahu k iným povinnostiam a rodinnému životu. Projekt sa však snažil týmto výzvam čeliť tým, že vytváral čo najviac flexibilné podmienky, aby mohol byť prístupný čo najširšiemu spektru mladých ľudí.

Napokon, tematické zameranie na rozmanitosť a menšiny bolo ďalším kľúčovým prvkom inklúzie v projekte. Divadelná hra s názvom Kostka osudu, ktorá bola výsledkom projektu, sa zaoberala otázkami rasizmu a postavenia menšín, ochranou ľudských práv, čím zvyšovala povedomie mladých ľudí o sociálnej spravodlivosti a podporovala reflexiu o rôznorodosti v spoločnosti.

Projekt **Play the Future** tak nielen rozvíjal kompetencie mladých ľudí, ale zároveň podporoval rovnosť, diverzitu a medzikultúrne porozumenie, čím prispel k inkluzívnejšej spoločnosti.

ZHRNUTIE VÝSTUPOV EVALUÁCIE

Okrem neformálnych diskusií s vedúcimi projektu, ktoré priebežne reflektovali spätnú väzbu na priebeh projektu a jeho aktivity mladí ľudia na konci projektu vyplnili podrobný dotazník. Dotazník obsahoval uzatvorené aj otvorené otázky. Zároveň boli zrealizované pološtruktúrované rozhovory (fokusové skupiny) s vedúcimi projektu – pracovníkmi s mládežou. Podrobná interná evaluačná správa bola vyhotovená zvlášť pre jednotlivé cieľové skupiny a pre jednotlivé zúčastnené krajiny ako aj sumárne. Tu prinášame stručné zhrnutie evaluačnej správy:

Kvalita aktivít a prístup vedúcich

Kvalita jednotlivých aktivít v Česku bola hodnotená rôzne. Najvyššie hodnotenia dostali medzinárodné stretnutia, ktoré sa konali v Česku a na Slovensku. Účastníci ocenili medzinárodný rozmer projektu, ktorý im umožnil spoznať nových ľudí a nadviazať nové priateľstvá. Na druhej strane, niektorí účastníci poukázali na problémy s komunikáciou a poskytovaním informácií, najmä v neskorších fázach projektu. Tieto problémy sa prejavili najmä v nesprávnom informovaní o programe a nesúladoch v harmonograme skúšok a ich osobných aktivitách.

Na Slovensku bola kvalita aktivít hodnotená vysoko pozitívne. Účastníci vyzdvihli rôzne aspekty projektu a jeho celkovú organizáciu. Podpora od vedúcich bola vnímaná veľmi pozitívne, s dôrazom na osobný prístup a podporu. Vedúci projektov v Slovensku boli vnímaní ako priateľskí, dostupní a ochotní pomáhať účastníkom s riešením problémov. Tento pozitívny prístup vedúcich pravdepodobne prispel k vyššiemu hodnoteniu celkového priebehu projektu, nakoľko v Česku sa objavil problém medzigeneračných rozdielov, ktoré následne poznačili celú implementáciu projektu a jeho aktivít.

Rozvoj kompetencií

Účastníci z oboch krajín rozvíjali široké spektrum kompetencií, tak ako ich definuje kompetenčný model využívaný programom Erasmus+ a jeho nástroj na validáciu neformálneho vzdelávania v práci s mládežou YouthPass. V Česku sa mladí ľudia naučili vyjadrovať svoje názory, pracovať s textom a analyzovať ho. Projekt im poskytol príležitosť komunikovať a spolupracovať so Slováckmi, čo zlepšilo ich jazykové a komunikačné zručnosti. Získali tiež skúsenosti s prácou pod tlakom, organizovaním času a riešením problémov.

Na Slovensku sa účastníci tiež zameriavali na rozvoj podobného spektra kompetencií, pričom zvlášť vyzdvihli rozvoj osobnostných, sociálnych a občianskych kompetencií. Účastníci sa naučili pracovať v tíme, komunikovať a riešiť problémy medzi ľuďmi. Projekt im pomohol lepšie porozumieť spoločenským problémom a aktívne sa zapojiť do občianskeho života.

Kritické myslenie a soft skills

Projekt Play the Future výrazne prispel k rozvoju kritického myslenia účastníkov. V Česku sa mladí ľudia naučili chápať rôzne perspektívy a hodnotiť názory druhých. Zlepšili si svoje soft skills, ako lepšiu komunikáciu, schopnosť pracovať v tíme, manažovať čas a riešiť problémy. Účastníci tiež získali schopnosť posudzovať názory iných a samostatne uvažovať o problémoch.

Na Slovensku účastníci zdôraznili, že projekt výrazne prispel k rozvoju ich kritického myslenia a soft skills. Naučili sa hodnotiť rôzne perspektívy, pracovať pod tlakom, organizovať si čas a byť odolnejší voči stresu. Účastníci ocenili, že projekt im pomohol lepšie pochopiť rôzne názory a perspektívy, čo im umožnilo lepšie posudzovať situácie a robiť informované rozhodnutia.

Rozvoj občianskych kompetencií a aktívneho občianstva

V Česku mal projekt menší vplyv na občiansku angažovanosť. Väčšina účastníkov uviedla, že projekt ich výrazne neovplyvnil v tom, aby sa stali angažovanejšími občanmi. Napriek tomu niektorí účastníci získali nové pohľady a skúsenosti, ktoré ich motivovali k aktívnejšiemu zapojeniu sa do spoločenského života.

Na Slovensku účastníci hodnotili rozvoj občianskych kompetencií pozitívnejšie. Projekt im pomohol lepšie porozumieť spoločným problémom a aktívne sa zapojiť do občianskeho života. Účastníci začali premýšľať o tom, čo môžu ako jednotlivci urobiť, aby zlepšili svoje mesto a jeho okolie. Diskusie o environmentálnych a spoločenských problémoch ich motivovali k aktívnejšej účasti v komunite.

AKÉ **KOMPETENCIE** SI ROZVÍJALI MLADÍ ĽUDIA
V PROJEKTE V ZMYSLE KOMPETENČNÉHO RÁMCA
ERASMUS+?

**KOMPETENCIA
ČÍTANIA A PÍSANIA**

Účastníci sa naučili efektívne pracovať s textom, analyzovať ho a vyjadrovať svoje názory. Zároveň sa zdokonalili v písaní textov divadelných hier a zlepšili si jazykové a komunikačné schopnosti.

**VIACJAZYČNÁ
KOMPETENCIA**

Projekt im poskytol príležitosť efektívne používať rôzne jazyky a komunikovať s ostatnými účastníkmi zo zahraničia, čo zlepšilo ich jazykové zručnosti a schopnosť spolupracovať v multikultúrnom prostredí.

**MATEMATICKÁ
A TECHNICKÁ
KOMPETENCIA**

Účastníci získali technické vedomosti pri príprave kulís, nastavovaní techniky, svetiel a ozvučenia, čím rozvíjali svoje praktické technické zručnosti.

**DIGITÁLNA
KOMPETENCIA**

Používanie digitálnych technológií pri príprave a produkcii divadelnej hry umožnilo účastníkom rozvíjať svoje digitálne zručnosti.

**OSOBNOSTNÁ
A SOCIÁLNA
KOMPETENCIA**

Účastníci si rozvíjali osobné a sociálne zručnosti, ako napríklad prácu v tíme, schopnosť pracovať pod tlakom, organizáciu času a riešenie problémov. Zároveň zlepšili sebazpoznanie a medziľudské vzťahy.

**PODNIKATEĽSKÁ
KOMPETENCIA**

Rozvíjali svoju schopnosť premeniť nápady na činy prostredníctvom kreatívneho procesu prípravy divadelnej inscenácie, učili sa kreatívne myslieť a efektívne pracovať v tíme.

**OBČIANSKA
KOMPETENCIA**

Projekt podporil ich občiansku angažovanosť, pričom sa naučili viac o témach životného prostredia a ľudských práv a získali skúsenosti s aktívnym zapojením do diskusií a premýšľaním o tom, ako môžu prispieť k zlepšeniu spoločnosti.

**KOMPETENCIA
KULTÚRNEHO
POVEDOMIA
A VYJADROVANIA**

Prostredníctvom divadla sa účastníci učili chápať a rešpektovať rôzne kultúrne prejavy a hodnoty, čím rozvíjali svoje kultúrne povedomie.

Pozitíva a negatíva projektu

Projekt Play the Future priniesol účastníkom z oboch krajín množstvo pozitív. Účastníci si vytvorili nové priateľstvá a získali nové zážitky. V Česku účastníci vyzdvihli úspešné prijatie a rozvoj nápadov, stretnutia so Slovákami a možnosť vystupovať pre školy a verejnosť. Projekt im umožnil spoznať nových ľudí a zjednotiť sa v skupine. Na druhej strane, niektorí účastníci poukázali na problémy s informovanosťou a komunikáciou s vedúcimi, miestami konzervatívny prístup.

Na Slovensku účastníci ocenili výbornú podporu a prístup vedúcich, rozvoj osobnostných a sociálnych zručností a úspešnú realizáciu divadelnej hry. Pozitívne hodnotili aj medzinárodnú spoluprácu a priateľskú atmosféru. Účastníci neuviedli výrazné negatíva, hodnotili projekt veľmi pozitívne. Napriek tomu, niektorí účastníci poukázali na časovú náročnosť projektu a stres spojený s prípravou inscenácie a jej premiérou.

Pohľad vedúcich projektu

Vedúci projektu zohrali kľúčovú úlohu pri organizácii a realizácii aktivít. V Česku vedúci hodnotili projekt ako úspešný, avšak identifikovali niekoľko oblastí, ktoré si vyžadujú zlepšenie. Nábor účastníkov prebiehal prostredníctvom osobných kontaktov a sociálnych médií, pričom vedúci čelili výzvam v oblasti udržania motivácie a pravidelnej účasti mladých ľudí. Vedúci tiež poukázali na potrebu lepšej koordinácie a včasného poskytovania informácií účastníkom, aby sa predišlo nedorozumeniam a zbytočným stresovým situáciám.

Na Slovensku vedúci projektu zdôraznili význam individuálneho prístupu a podpory pre každého účastníka. Ich prístup bol vnímaný ako

veľmi pozitívny a priateľský, čo prispelo k celkovému úspechu projektu. Vedúci tiež identifikovali potrebu zlepšenia v oblasti časového manažmentu a organizácie skúšok, aby sa minimalizoval stres a tlak na účastníkov. Vedúci odporúčali pokračovať v podobných projektoch a zabezpečiť dostatočné finančné a technické zázemie pre ich realizáciu.

Návrhy na zlepšenie

Účastníci z Česka navrhli zlepšiť prístup vedúcich a komunikáciu a organizovať viac spoločných aktivít s druhou skupinou zo Slovenska. Taktiež odporúčali viac decentralizovať vedenie projektu a zapojiť viac mladých ľudí do tvorby kostýmov, scénografie a technických aspektov predstavenia.

Účastníci zo Slovenska navrhli pokračovať v podobných projektoch, udržať vysokú úroveň podpory a organizácie a rozšíriť projekt na viac miest a aktivít. Navrhli tiež zlepšiť efektívnosť a organizáciu skúšok, zabezpečiť dostatočný čas na prípravu a viac zohľadniť individuálne potreby účastníkov.

Vedúci projektov v Česku a na Slovensku sa zhodli na potrebe zlepšenia komunikácie a koordinácie, lepšieho časového manažmentu a poskytnutia dostatočného finančného a technického zázemia. Odporúčali tiež zabezpečiť pravidelné stretnutia s účastníkmi, aby sa predišlo nedorozumeniam a zabezpečila sa plynulá realizácia projektu.

Záver

Projekt Play the Future bol hodnotený pozitívne oboma skupinami účastníkov, pričom slovenskí účastníci vyjadrovali vyššiu mieru spokojnosti a pozitívnych skúseností. Projekt prispel k rozvoju širokého spektra kompetencií, kritického myslenia a soft skills účastníkov. Implementácia odporúčaní z oboch evaluácií môže pomôcť ešte viac zlepšiť budúce projekty a zabezpečiť, že budú ešte efektívnejšie a prínosnejšie pre všetkých zúčastnených.

ČO O PROJEKTE PLAY THE FUTURE

HOVORIA JEHO ÚČASTNÍCI – MLADÍ L'UDIA A VEDÚCI – PRACOVNÍCI S MLÁDEŽOU

„Povedala

by som, že tento projekt mi dal predovšetkým niekoľko skvelých priateľov, a tiež som vďačná za možnosť vyskúšať si, ako to v „divadle“ asi chodí. Mám tiež pocit, že som o niečo odvážnejšia vystúpiť pred živým publikom.“

účastníčka, 16 rokov
Česko

„Mohol som nahliadnuť

do environmentálnej problematiky, a tak lepšie pochopiť problémy sužujúce svet, ale hlavne ma to naučilo väčšej tolerancii a uvedomenie si, že aj keď je môj herecký kolega mladší a možno nemá toľko skúseností, tak môže mať lepšie nápady ako niekto „skúsenejší“.“

účastníčka, 28 rokov
Slovensko

„Bola som veľmi príjemne prekvapená, akí aktívni boli mladí ľudia. Čakala som, že budú potrebovať viac našej pomoci, ale práve naopak, keď som im odporúčala literatúru na prečítanie, veľa z nich si ju prečítalo a prinášali nápady.“

vedúca, Slovensko

„Pre nás bolo úžasné, že deti chceli pojať tému moderne, ich rečou, aby to malo výpoveď pre ich rovesníkov.“

vedúca, Česko

„Slováci hovorili česky a Česi slovensky... veľmi ich to bavilo... Videli sme, že sa dokážu navzájom učiť a prekonávať aj jazykové bariéry.“

vedúca, Česko

„Zažila som

niečo nové, stretla som dobrých, zaujímavých a kreatívnych ľudí, ktorí majú rôzne pohľady. V tvorivej a priateľskej atmosfére sme spolu tvorili jednotný celok. Mali sme kopu srandy a zážitkov.“

účastníčka, 19 rokov
Slovensko

„Najväčším pozitívom bola

premiéra predstavenia – bolo vidieť, že sme dokázali napísať a naštudovať skutočne kvalitné predstavenie, a že napriek všetkým nezdarom a komunikačným a vzťahovým problémom sme sa zomkli a vytvorili skvelú partiu.“

účastníčka, 26 rokov
Česko

„Mladí ľudia mali môj veľký obdiv, ako to zvládli v úplne novom prostredí. Mnohé z nich nikdy nehrali, takže to bola ich prvá skúsenosť s divákom.“

vedúca, Slovensko

ODPORÚČANIA PRE BUDÚCU ORGANIZÁCIU PODOBNÝCH PROJEKTOV

Na základe skúseností nadobudnutých počas realizácie projektu Play the Future ako aj na základe spätných väzieb od účastníkov aktivít, zvlášť mladých ľudí aktívne zapojených do projektu a vedúcich projektu – pracovníkov s mládežou, sme zosumarizovali odporúčania, ktoré môžu byť nápomocné pri nastavovaní budúcich podobných projektov:

- **Zvýšenie propagácie projektu:** zlepšiť propagáciu projektu na sociálnych sieťach, v miestnych médiách a prostredníctvom školských nástienok, aby sa o projekte dozvedelo čo najviac mladých ľudí. Pri náboře mladých ľudí do projektu spolupracovať s konkrétnymi učiteľmi a predstaviť projekt mladým ľuďom osobne priamo na vyučovacích hodinách.
- **Zlepšenie komunikácie a koordinácie:** zabezpečiť jasnú a pravidelnú komunikáciu medzi vedúcimi – pracovníkmi s mládežou a účastníkmi – mladými ľuďmi. Informácie o programe, aktivitách a zapojení sa by mali byť poskytované dostatočne včas a úplne.
- **Lepšia príprava vedúcich:** vedúci projektu (pracovníci s mládežou) by mali byť dôkladne pripravení na komunikáciu s mladými ľuďmi a schopní prijímať spätnú väzbu. Mali by efektívne riadiť projekt a podporovať tvorivosť účastníkov. Vedúci mali predovšetkým expertízu v divadelnej a dramatickej práci, zvlášť s dospelými, preto je dôležité, aby boli vhodne pripravení aj v oblasti priamej práce s mládežou.
- **Zabezpečenie dostatočného času na prípravu:** znížiť stres a tlak na účastníkov tým, že sa zabezpečí viac času na prípravu a budú sa organizovať menej intenzívne stretnutia – to znamená rozložiť prípravný proces na viacero kratších stretnutí a pridať počet stretnutí.
- **Podpora individuálnych potrieb účastníkov:** zohľadniť individuálne potreby mladých ľudí vrátane flexibility v harmonograme a poskytnutia osobného priestoru.
- **Vylepšenie technického zázemia:** zapojenie účastníkov do technických aspektov produkcie, ako sú tvorba kostýmov, scénografie a technické nastavenia pomáha zlepšiť tvorivý proces, rozšíriť škálu nadobúdaných vedomostí a zručností, ako aj prispieva k zlepšeniu kvality predstavení.
- **Zlepšenie efektívnosti organizácie skúšok:** efektívnejšie plánovanie skúšok s jasným rozdelením úloh a zodpovedností pomôže znížiť stres a zvýšiť produktivitu.
- **Podpora inklúzie a diverzity:** pokračovať v podpore inklúzie a diverzity zapojením rôznorodých účastníkov, vrátane tých so zdravotným znevýhodnením.
- **Lepšia koordinácia medzinárodných stretnutí:** program medzinárodných stretnutí by mal byť lepšie koordinovaný medzi partnermi, aby sa zabezpečilo viac spoločných aktivít a zohľadnili sa záväzky účastníkov.
- **Zohľadnenie spätnej väzby na obsah predstavení:** pokračovať v organizovaní diskusií po predstaveniach a zohľadniť spätnú väzbu na obsah, aby sa zlepšila kvalita a prijatie

predstavení medzi študentmi.

- **Poskytnutie viac času na kreatívny proces:** umožniť mladým ľuďom viac času na rozvoj ich kreatívnych nápadov.
- **Jasnejšie usmernenia pre administratívne úlohy:** zlepšiť administratívne postupy a zabezpečiť jasné pokyny pre financovanie a vyúčtovanie zo strany poskytovateľa grantu na začiatku implementácie projektu, aby sa predišlo nedorozumeniam.
- **Zlepšenie logistiky predstavení:** zlepšiť logistiku a plánovanie predstavení, aby sa zabezpečila účasť všetkých účastníkov a efektívne využitie času.
- **Zlepšenie technických aspektov predstavení:** zamerať sa na technické aspekty hereckého prejavu, ako sú artikulácia, hlasitosť a intenzita hlasu, prostredníctvom ďalšieho školenia.

ROSART / OBČIANSKE ZDRUŽENIE

/ SLOVENSKÝ PARTNER PROJEKTU

RosArt vznikol v roku 2009 so zámerom rozvíjať a podporovať kultúru a umenie v Ružomberku a regióne Liptov. Hlavným cieľom bolo vytvoriť v Ružomberku stabilnú, aktívnu a dobre fungujúcu divadelnú scénu. To sa postupne darilo vytvorením divadelného súboru - Ružomerské neprofesionálne divadlo RosaThea - ktoré v roku 2019 našlo svoje sídlo na ulici Podhora 18 v Ružomberku. Od vtedy funguje pod názvom Divadlo RosArt. Nájdenie vlastného priestoru a vytvorenie divadelného zázemia s potrebným materiálo-technickým vybavením a kapacitou do 70 miest, dalo divadlu nové smerovanie.

Od svojho vzniku sa divadlo zameralo na inscenovanie diel súčasných domácich aj zahraničných dramatikov s dramaturgiou orientovanou primárne na dospelého diváka v snahe reflektovať aktuálne spoločenské fenomény aj problémy jednotlivca. Aj vďaka vlastným priestorom a možnostiam rozšíriť umeleckú produkciu sa dramaturgia divadla rozvrstvila a postupne vznikli divadelné inscenácie a náučno-zábavné projekty aj pre deti. Práve vďaka tomuto projektu sa nám podarilo vytvoriť našu 1. inscenáciu určenú mladému publiku. Nakoľko záujem mladých tvorcov pokračovať v spoločných divadelných aktivitách pretrváva aj po ukončení projektu **Play the Future, pokračujeme!** Okrem reprízovania inscenácie **#PODPOKRIEVKOU** na domácej scéne a javiskách v iných mestách Slovenska, na divadelných festivaloch a prehliadkach, začíname pracovať na ďalšom titule určenom stredoškolskému publiku.

Kvality divadelnej produkcie Divadla RosArt každoročne overujú aj odborné poroty na rôznych divadelných festivaloch a prehliadkach, ktorých sa každoročne s úspechom zúčastňujeme nielen doma ale aj v zahraničí.

V súčasnosti repertoár divadla tvorí spolu 8 divadelných produkcií, pričom mesačný program tvoria aj host'ovania iných umeleckých subjektov. Špeciálne pre deti funguje projekt „Detské divadelné nedele“, v rámci ktorého každú 3. nedeľu v mesiaci pripravujeme v divadle program pre najmladších divákov.

Kontakt

Divadlo RosArt / Podhora 18 / 034 01 Ružomberok / Slovensko
www.divadlo-rosart.sk / info@oz-rosart.sk / +421 911 316 096

Kontaktná osoba

Marianna Stančoková / réžia, dramaturgia, manažment
stancokova@oz-rosart.sk / +421 911 316 096

DIVADELNÍ SPOLEK KROMĚŘIŽ Z.S.

/ ČESKÝ PARTNER PROJEKTU

Divadelný spolok Kroměříž vznikol pod týmto názvom v roku 2006 a nadväzuje na dlhoročnú tradíciu ochotníckeho divadelníctva v Kroměříži. Prvá zmienka o ochotníckom divadle v meste pochádza z roku 1863.

Spolok každý rok pripravuje dve až tri premiéry a ponúka divákovi aj predplatné (abonentský program). Sezónne predplatné obsahuje sedem predstavení ochotníckych spolkov z celej Českej republiky, a to vždy v mesiacoch september až marec.

Od roku 2008 organizuje spolok Divadelný festival Ľudmily Čápkovej, ktorý je koncipovaný ako postupový, s možnosťou postupu na festival mladého amatérskeho divadla FEMAD Poděbrady. Pravidelne sa zúčastňujeme postupových prehliadok a svoje inscenácie uvádzame po celej republike. Svojou činnosťou sa snažíme v maximálnej možnej miere podporovať dianie v regionálnej kultúre a pri našej práci dávame priestor všetkým, ktorí sa chcú zapojiť či už ako organizační pracovníci, technici alebo herci. Pre občiansku verejnosť v meste ponúkame aj požičovňu kostýmov a rekvizít.

Počas sedemdesiatročného pôsobenia súboru sa naštudovalo celkovo 142 hier, z toho 24 rozprávok pre deti. Celkovo účinkovalo 408 hercov a herečiek. Tento nemalý počet by sa nemohol divákovi predstaviť bez tých, ktorí počas samotného predstavenia nie sú na javisku vidieť, ale napriek tomu to bez nich a ich šikovných rúk a nápadov nejde - kulisárov, osvetľovačov, zvukárov, šičky kostýmov, šepkárov. Ale nezabudáme ani na režisérov, autorov hier, textov piesní a hudobných skladateľov, muzikantov... Všetci títo ľudia sa podieľajú na zázraku, ktorý sa nazýva premiéra!

Tvorba divadelného spolku bola opakovane ocenená nielen potleskom divákov, ale aj rôznymi oceneniami od organizácií, miest a úradov. Individuálne ocenenie získali aj dlhoroční aktívni členovia - napr. Jiří Kašík, Jana Štěpánová, Gustav Hrabal a Ludvík Tvarůžek.

Najvyššou metou pre každý súbor je nominácia odbornou porotou na celoštátnu prehliadku divadelných súborov v Jiráskovom Hronove. Naš súbor mal tú česť a možnosť zúčastniť sa ho už viac ako 10 krát.

Veríme, že aj v ďalšej spolupráci s mladými, ktorí sa zapojili do projektu **Play the future** sa nám to opäť podarí vytvoriť mnoho zmysluplných a hodnotných inscenácií, ktoré zarezonujú aj na festivaloch doma aj v zahraničí.

Kontakt

Divadelní spolok Kroměříž ZS / Prusinovského 114/2 / 767 01 Kroměříž / Česko
www.divadlokm.cz / dkromeriz@seznam.cz / +420 736 767 904

Kontaktná osoba

Jana Štěpánová / réžia, manažment

janastepanova@seznam.cz / +420 602 215 122

ERASMUS+ PRE MLÁDEŽ

Projekt **Play the Future** bol financovaný prostredníctvom programu Európskej únie Erasmus+. Išlo o projekt v sektorovej oblasti mládež a grantovej schéme malé partnerstvá.

Nasledovné informácie pochádzajú z oficiálneho Sprievodcu programom Erasmus+ pre rok 2024 (krátené):

Erasmus+ je program EÚ v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu na obdobie 2021 – 2027. Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport predstavujú kľúčové oblasti, ktoré sú pre občanov oporou v ich osobnom aj profesijnom rozvoji. Podporovanie a uľahčovanie nadnárodnej a medzinárodnej spolupráce medzi organizáciami v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu predstavujú nevyhnutný predpoklad na to, aby sa posilnilo postavenie ľudí lepšou výbavou, pokiaľ ide o kľúčové kompetencie, znížila sa miera predčasného ukončenia školskej dochádzky a uznali sa kompetencie získané prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

Kľúčová akcia 2: Spolupráca medzi organizáciami a inštitúciami

Táto kľúčová akcia podporuje partnerstvá pre spoluprácu vrátane kooperačných partnerstiev a malých partnerstiev.

Očakáva sa, že akcie podporené v rámci tejto kľúčovej akcie v podstatnej miere prispievajú k plneniu priorít programu, že budú mať pozitívne a dlhotrvajúce účinky na účastnícke organizácie, na systémy politík, v rámci ktorých sa tieto akcie realizujú, ako aj na organizácie a osoby, ktoré sú priamo alebo nepriamo zapojené do organizovaných aktivít.

Očakáva sa, že táto kľúčová akcia bude viesť k vytvoreniu, prenosu a/alebo realizácii inovačných postupov na organizačnej, miestnej, regionálnej, národnej alebo európskej úrovni.

Malé partnerstvá

Malé partnerstvá sú určené na rozširovanie prístupu k programu pre malé subjekty a jednotlivcov, ktorých je v sektoroch školského vzdelávania, vzdelávania dospelých, odborného vzdelávania a prípravy a v oblastiach mládeže a športu ťažké osloviť. Táto akcia, na ktorú sa organizáciám udeľujú nižšie granty, má kratšie trvanie a jednoduchšie administratívne požiadavky v porovnaní s kooperačnými partnerstvami, zameriava sa na oslovenie miestnych organizácií, menej skúsených organizácií a nových účastníkov programu a zmierňuje prekážky vstupu do programu, ktorým čelia organizácie s menšou organizačnou kapacitou.

V rámci tejto akcie sa podporujú aj flexibilné formáty – kombinácia aktivít s nadnárodným a vnútroštátnym charakterom, ktoré môžu mať aj európsky rozmer, čo organizáciám prináša viac prostriedkov na oslovenie osôb s nedostatkom príležitostí. Malé partnerstvá môžu prispievať aj k vytváraniu a rozvoju nadnárodných sietí a k posilňovaniu synergií s miestnymi, regionálnymi, vnútroštátnymi a medzinárodnými politikami a medzi nimi.

Ciele akcie

- Prilákanie nových účastníkov, menej skúsených organizácií a malých subjektov a rozšírenie ich prístupu k programu. Tieto partnerstvá by mali predstavovať prvý krok spolupráce organizácií na európskej úrovni.
- Podpora inklúzie cieľových skupín s nedostatkom príležitostí.
- Podpora aktívneho európskeho občianstva a prenesenie európskeho rozmeru na miestnu úroveň.

Základné parametre projektov

- Žiadateľom môže byť každá účastnícka organizácia zriadená v členskom štáte EÚ alebo v tretej krajine pridruženej k programu. Táto organizácia podáva žiadosť v mene všetkých účastníckych organizácií zapojených do projektu.
- Malé partnerstvo je nadnárodné a tvoria ho aspoň dve organizácie z dvoch rôznych členských štátov EÚ alebo z tretích krajín pridružených k programu.
- Všetky aktivity malého partnerstva sa musia realizovať v krajinách účastníckych organizácií projektu. Navyše, pokiaľ je to náležitým spôsobom odôvodnené vo vzťahu k cieľom alebo realizácii projektu, aktivity sa môžu realizovať aj v mieste sídla inštitúcie Európskej únie.
- Trvanie projektu je od 6 do 24 mesiacov.
- Žiadatelia si vyberú z dvoch vopred stanovených paušálnych súm financovania projektu podľa aktivít, ktoré chcú realizovať, a výsledkov, ktoré chcú dosiahnuť: 30 000 EUR alebo 60 000 EUR.
- Projekty sa podávajú viackrát za rok: 5. marca, 1. októbra, príp. 7. mája.

Spríevodcu programom Erasmus+ a ďalšie informácie

www.erasmusplus.sk

Erasmus+

PLAY THE *FUTURE*

INFORMAČNO-METODICKÁ PRÍRUČKA
O REALIZOVANOM PROJEKTE

Autori

Marianna Stančoková
Jana Štěpánová
Peter Lenčo

Vydali

ROSART, občianske združenie / Ružomberok
Divadelní spolek Kroměříž z.s. / Kroměříž

September / 2024

Dizajn

INTELI.SK, s.r.o. / www.inteli.sk

Vydané ako súčasť projektu

„**PLAY THE FUTURE**“, ktorý je financovaný
Európskou úniou v rámci programu Erasmus+
pre mládež.

**Co-funded by
the European Union**